

KONFERENCJA

OCHRONA ŚRODOWISKA JAKO WYZWANIE INWESTYCYJNE. PRAWO, FINANSE, TECHNOLOGIE

Szanowni Państwo,

Stosownie do wcześniejszych zapowiedzi, przedkładamy materiały podsumowujące Konferencję Invest Expo „**Ochrona środowiska jako wyzwanie inwestycyjne. Prawo, finanse, technologie**”, która odbyła się 8 grudnia 2014 roku w Katowicach, w Hotelu Qubus.

Miałem zaszczyt współprzewodniczyć tej Konferencji i w imieniu organizatorów sformułować jej idee przewodnie oraz pytania adresowane do referentów i uczestników a także do przedstawicieli władz.

Bez wzrostu, bez inwestycji nie ma rozwoju. W każdej działalności gospodarczej przychodzi taki etap, że aby się rozwijać, trzeba coś budować lub rozbudowywać. Budujemy domy, drogi, trasy kolejowe, wodociągi, linie elektroenergetyczne, gazociągi. **To zaś, zgodnie z unijnym i polskim prawodawstwem, wymaga spełnienia określonych wymogów środowiskowych i uzyskania wyprzedzających inwestycję decyzji administracyjnych, związanych z szeroko rozumianą ochroną środowiska.**

Inwestycje realizowane są w oparciu nie tylko o prawo, ale również strategię, polityki, plany i programy, studia uwarunkowań oraz zagospodarowania przestrzennego, politykę finansową.

Organizatorzy Konferencji postanowili podzielić się z jej uczestnikami aktualną wiedzą dotyczącą aspektów prawnych, finansowych i technologicznych oraz relacji pomiędzy **inwestycjami a ochroną środowiska**, a także wspólnie zastanowić się nad możliwościami poprawy istniejącej obecnie sytuacji w tych dziedzinach.

Członkowie Izby formułują wiele pytań i wskazują na różne bariery inwestycyjne. **Podkreślają, że prawo jest niespój-**

ne, nadmiernie zuniformizowane i niestabilne. Mówią też o jego korupcjogenności i zbytnej restrykcyjności. Wskazują na czasochłonność postępowania i związane z nim koszty. Czy rzeczywiście tak jest? A jeżeli tak, to jak to zmienić?

Pojawia się tu również konstatacja natury ogólnej. U podstaw reformy polskiego prawa inwestycyjnego, w tym jego części dotyczącej ochrony środowiska, musi leć pytanie o zakres ingerencji państwa w tę sferę życia.

Ingerencja ta dokonuje się w dwóch podstawowych formach:

- przez tworzenie rozwiązań ekonomiczno-prawnych;
- przez tworzenie nakazów i zakazów dyktowanych interesem zbiorowości i wymogami sztuki budowlanej.

Wydaje się, że konieczna jest większa aktywność państwa w kreowaniu rozwiązań prorozwojowych, a ograniczenie aktywności w tworzeniu nakazów i zakazów.

Wnioski z Konferencji zostały zawarte w jej podsumowaniu.

W przekonaniu, że materiały pokonferencyjne będą bardzo przydatne – informujemy, że zostaną przesłane decydentom – między innymi – właściwemu ministerstwu i komisjom parlamentarnym. Za jakiś czas zapytamy ich adresatów, co uczynili z wnioskami i propozycjami wynikającymi z Konferencji.

Organizatorzy Konferencji dziękują prelegentom, patronom i partnerom tego spotkania. Szczególnie serdecznie dziękujemy sponsorom, których wsparcie sprawiło, że Konferencja była bezpłatna dla jej uczestników.

Czesław Śleziak
Przewodniczący Rady
Polskiej Izby Ekologii

Spis treści

1. Czesław Śleziak, Przewodniczący Rady Polskiej Izby Ekologii	3
Słowo wstępne	
2. Joanna Borówka, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	5
Wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska w procesach inwestycyjnych	
3. Ewa Rutkowska-Subocz, Kancelaria Dentons	5
Prawne i instytucjonalne bariery realizacji projektów inwestycyjnych z punktu widzenia zagadnień ochrony środowiska	
4. Witold Klimza, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	6
Korzystanie ze środowiska wynikające z eksploatacji inwestycji – przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	
5. Jolanta Tyka, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach	7
Błędy popełniane przez inwestorów w przygotowaniu dokumentacji inwestycji w zakresie prawa ochrony środowiska	
6. Jurand Bień, Politechnika Częstochowska	8
Prawo gospodarki odpadami w inwestycjach liniowych	
7. Aleksander Marekwa, Marekwa&Pławny Kancelaria Radców Prawnych Sp. z o.o.	8
Pożądane kierunki zmian w prawodawstwie ochrony środowiska w aspekcie uproszczenia procedury pozyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	
8. Przemysław Jura, Fundacja Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych	9
Instrumenty finansowania w okresie programowania 2014-2020	
9. Jacek Janas, TAURON Wytwarzanie S.A.	10
Programy inwestycyjne pokonujące bariery dostosowawcze do wymogów IED	
10. Piotr Bordszewski, SITA Starol Sp. z o.o. w Chorzowie	10
Doświadczenia w pozyskiwaniu statusu instalacji regionalnej dla instalacji przetwarzania odpadów	
11. Iwona Gawęł, Bogdan Węgrzyn, Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	11
Energetyczne zagospodarowanie osadów ściekowych	
12. Bartosz Szymczyk, TGJ Group Sp. z o.o.	11
Polimerobeton na tle wyzwań technologicznych w budownictwie komunalnym	
13. Żaneta Jurek, Kobięca Sieć Aniołów Biznesu	12
Sieć Aniołów Biznesu jako źródło finansowania kobiecych inwestycji	
14. Ilona Pawłowska-Nawrot, Perfect Pharm Sp. z o.o.	12
Ekologia i estetyka – trendy i standardy produkcji kosmetyków	
15. Aleksandra Rzepecka, Ambasador Fundacji Instytut Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet	13
Kobiety dla kobiet. Zrównoważony rozwój	
16. Agata Czarnecka, moderator panelu dyskusyjnego	13
Męskie vs damskie branże – stereotypy biznesowego świata	
17. Przemysław Jura, Fundacja Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych	14
Podsumowanie i wnioski z konferencji	

Konferencja: *Invest Expo – OCHRONA ŚRODOWISKA JAKO WYZWANIE INWESTYCYJNE. PRAWO, FINANSE, TECHNOLOGIE*. Materiały pokonferencyjne.

Wydawca: Polska Izba Ekologii, ul. Warszawska 3, 40-009 Katowice, tel./fax: 32 253 51 55, e-mail: pie@pie.pl

Druk: PoligrafiaPlus, ul. Porcelanowa 11 c, 40-246 Katowice, tel. 32 730 32 32

Redaktor prowadzący: Ewelina Sygulska. **Redaktor techniczny:** Katarzyna Kurzyca. **Łamanie i skład:** Piotr Poznański

Nakład: 500 egz. Oddano do druku w styczniu 2015 r.

Wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska w procesach inwestycyjnych

W całym procesie inwestycyjnym obowiązujące akty prawne nie pozwalają pominąć kwestii związanych z ochroną środowiska. Polityka inwestycyjna samorządów, organów czy instytucji realizowana jest w oparciu o szereg dokumentów, do których należą: strategie rozwoju, studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, program rozwoju gospodarczego, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, plany sektorowe, polityka finansowa.

Ramy prawne planów i strategii zawierają się w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, natomiast podstawy prawne strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zawarte są w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jest dokumentem przedstawiającym oraz analizującym wpływ skutków realizacji polityki, strategii, planów lub programów na środowisko. Obejmuje przede wszystkim prognozy oddziaływań na środowisko oraz opinie.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko jest niezbędnym uzupełnieniem koncepcji, strategii, planów i studiów, w których określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawania zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu: ustala się więc warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

Każde przedsięwzięcie inwestycyjne powinno znajdować się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Jest to czynnik gwarantujący dostępność infrastruktury (dróg, kanalizacji, sieci energetycznej). Wpływa także w istotny sposób na koszt realizacji przedsięwzięcia, redukując znacznie koszty wykupu gruntu, na którym ma powstać planowana inwestycja. W przypadku braku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, realizacja przedsięwzięcia musi być poprzedzona uzyskaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy.

Ze względu na potrzebę przyspieszenia procesów przygotowania inwestycji publicznych w kilku dziedzinach wprowadzone zostały przepisy szczególne, tzw. specustawy, regulujące zasady przygotowania i realizacji określonych typów inwestycji (dróg publicznych, lotnisk użytku publicznego, linii kolejowych państwowego znaczenia, inwestycji przeciwpowodziowych).

Przepisy proceduralne i administracyjne regulują tryb podejmowania rozstrzygnięć (głównie planów i decyzji) w toku procesu inwestycyjnego.

Mają one za zadanie zapewnienie, iż określone powszechnie w przepisach prawnych wymagania ochrony środowiska są realizowane w odniesieniu do konkretnych zamierzonych działań. Kluczową rolę odgrywa tutaj ocena oddziaływania na środowisko. Istotnym elementem procesu decyzyjnego jest także udział społeczeństwa oraz rozbudowany system uzgodnień i opinii zapewniający współudział w procesie decyzyjnym organów administracji odpowiedzialnych za poszczególne zadania w dziedzinie środowiska.

W dniu 3 października 2008 r. uchwalono ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (zwanej dalej ustawą ooŚ). W związku z jej wejściem w życie, z zakresu ustawy Prawo ochrony środowiska zostały wyłączone regulacje dotyczące dostępu do informacji o środowisku, problematyki udziału społeczeństwa w postępowaniach dotyczących środowiska i ocen oddziaływania na środowisko.

Przywołana ustawa ooŚ jest podstawowym aktem prawnym regulującym procedurę ooŚ w prawie polskim, która wdraża obowiązki wynikające z przepisów unijnych, między innymi z dyrektyw: w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, w sprawie oceny niektórych planów i programów na środowisko, w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz w sprawie dzikiego ptactwa.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest częścią postępowania administracyjnego, w ramach której określa się i analizuje stopień oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Zasadnicze elementy oceny obejmują weryfikację raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, uzyskanie wymaganych prawem opinii i uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. **Ocena oddziaływania na środowisko jest skomplikowanym i najczęściej długotrwałym procesem.** W jego trakcie ocenia się wszelkie istotne dane dotyczące samego zamierzenia, jak i te wskazujące na potencjalne oddziaływanie na środowisko.

Przy omawianiu kwestii związanych z oceną oddziaływania na środowisko nie da się także pominąć niektórych przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o ochronie przyrody, ustawy Prawo wodne czy wreszcie ustawy o prawie budowlanym albo wcześniej wspomnianych specustaw.

Joanna Borówka

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach

Prawne i instytucjonalne bariery realizacji projektów inwestycyjnych z punktu widzenia zagadnień ochrony środowiska

Zagadnienia związane z ochroną środowiska występują na różnych etapach procesu inwestycyjnego, zarówno w toku postępowania bezpośrednio zmierzającego do wydania decyzji oceniającej wpływ inwestycji na środowisko lub zezwalającej na korzystanie ze środowiska (w tym w szczególności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach), jak i na etapie wydawania

pozostałych decyzji inwestycyjnych – zarówno po rozpoczęciu działalności czy przy jej zakończeniu.

Najważniejszą z punktu widzenia inwestora decyzją „środowiskową”, która może być wymagana w toku procesu inwestycyjnego jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, która musi poprzedzać wydanie

takich decyzji jak: decyzja o warunkach zabudowy, decyzja o pozwoleniu na budowę, koncesja na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalni, koncesja na wydobywanie kopalni ze złóż, pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych czy decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Decyzja ta wymagana jest dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach napotyka na szereg barier prawnych i instytucjonalnych, z których na uwagę zasługują choćby:

- niejasność przepisów, w tym także kwestii związanych z potrzebą posiadania ważnej decyzji środowiskowej w przypadku zmiany pozwolenia na budowę;
- czasochłonność postępowania;
- koszty związane ze sporządzeniem raportu ooś;
- problematyka związana z udziałem organizacji ekologicznych;

- konieczność objęcia całego przedsięwzięcia jedną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach (*salami slicing*);
- problematyka związana z klasyfikacją przedsięwzięcia zgodnie z rozporządzeniem ooś.

Inne istotne środowiskowe aspekty procesu inwestycyjnego związane są ze stanem nieruchomości (problematyka zanieczyszczeń gleby lub wód podziemnych), pozwoleniami wodnoprawnymi, pozwoleniami emisyjnymi oraz emisją hałasu. W tych aspektach daje się także zauważyć szereg barier, takich jak między innymi: zmienność ustawodawstwa oraz złożoność reguł intertemporalnych, brak dostatecznej wiedzy specjalistycznej organów zajmujących się złożonymi kwestiami środowiskowymi czy przewlekłość postępowań administracyjnych.

Ewa Rutkowska-Subocz
radca prawny;

kieruje Zespołem Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych
kancelarii Dentons

Korzystanie ze środowiska wynikające z eksploatacji inwestycji – przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Przepisy ochrony środowiska dzielą inwestycje, instalacje oraz przedsięwzięcia związane z działalnością gospodarczą na grupy, które determinują drogę ich uzgadniania z organami ochrony środowiska. Dotyczy to okresu realizacji inwestycji, jak również ich eksploatacji. Aby przystąpić do użytkowania zbudowanej instalacji, należy uzyskać szereg decyzji i uzgodnień w zależności od zakresu korzystania i oddziaływania na środowisko.

Decyzje należy uzyskać przed rozpoczęciem działalności. Uzgodnienia wymagane są między innymi w przypadku:

- emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,
- wytwarzania odpadów,
- zbierania i przetwarzania odpadów,
- szczególnego korzystania z wód.

Katalog inwestycji i przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko przedstawiono w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. nr 213, poz.1397, z późn. zm.). Rozporządzenie wydano na podstawie art. 60 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

W rozporządzeniu określono:

- rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 378 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232, tekst jednolity z późn. zm.), marszałek

województwa jest właściwy do wydawania decyzji regulujących korzystanie ze środowiska w ramach przedsięwzięć i zdarzeń na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja uznana za **przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko**. Przed rozpoczęciem eksploatacji tych przedsięwzięć należy przeanalizować, czy zachodzą przesłanki do wystąpienia w wnioskiem o uzyskanie:

- pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych,
- decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu,
- pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
- zezwolenia na zbieranie odpadów,
- zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
- decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowisk odpadów,
- decyzji w sprawie zamknięcia składowiska odpadów,
- pozwolenia wodnoprawnego,
- pozwolenia zintegrowanego.

Przedsiębiorcy emitujący zanieczyszczenia do powietrza atmosferycznego, składający odpady oraz korzystający z wód winni składać sprawozdania oraz ponosić z tego tytułu opłaty. Opłaty wyliczane są przez przedsiębiorców samodzielnie i wpłacane w analogiczny sposób jak podatki na rachunek prowadzony przez Marszałka Województwa. W przypadku braku decyzji określających skalę korzystania ze środowiska opłaty środowiskowe zostają podwyższone.

Witold Klimza
Wydział Ochrony Środowiska
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Błędy popełniane przez inwestorów w przygotowaniu dokumentacji inwestycji w zakresie prawa ochrony środowiska

Realizacja przedsięwzięć w rozumieniu ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (ustawa ooś) jest uzależniona najczęściej od uzyskania odpowiedniej decyzji, która z jednej strony zezwala na podjęcie określonych działań, z drugiej określa warunki ich prowadzenia. Wydanie tzw. „decyzji inwestycyjnych” następuje po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Dokumentami funkcjonującymi w procesie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są:

- karta informacyjna przedsięwzięcia (KIP);
- raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (rooś).

Karta informacyjna przedsięwzięcia przygotowywana jest przez wnioskodawcę i powinna (art. 3 ust. 1 pkt. 5 ustawy ooś) zawierać informacje, w szczególności dane o: rodzaju, skali i usytuowaniu przedsięwzięcia, powierzchni zajmowanej nieruchomości, a także obiektu budowlanego oraz dotychczasowym sposobie wykorzystania i pokryciu nieruchomości szatą roślinną, rodzaju technologii, ewentualnych wariantach przedsięwzięcia, przewidywanej ilości wykorzystywanej wody, surowców, materiałów, paliw oraz energii, rozwiązaniach chroniących środowisko, rodzajach i przewidywanej ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko, możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko, obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia.

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko stanowi sformalizowane opracowanie zawierające: opis przedsięwzięcia i jego cel, opis środowiska objętego potencjalnym oddziaływaniem, analizę wariantów realizacji przedsięwzięcia, opis znaczących skutków (oddziaływań ekologicznych szkodliwych i pozytywnych, opis działań mających na celu zminimalizowanie szkodliwych oddziaływań, wskazanie braku metodologii lub danych, streszczenie w języku niespecjalistycznym). Jakość raportu ma znaczenie nie tylko dla postępowania oceny oddziaływania na środowisko, ale również dla dalszych etapów przygotowania inwestycji. **Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest ważnym dokumentem dla podmiotów zainteresowanych procesem inwestycyjnym: inwestora, organów administracji, prowadzących postępowanie, uczestników postępowania, innych stron postępowania.** Zakres raportu ooś zawarty jest w art. 66 ustawy ooś.

Analizując wskazane dokumenty, właściwy organ zwraca uwagę na następujące kwestie: zakres przestrzenny opracowania, wielokryterialność analizy wariantowej, opis stanu środowiska, np. inwentaryzacja przyrodnicza, siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków, formy ochrony przyrody, środowisko gruntowo-wodne, wycinkę drzew, przejścia dla zwierząt, środowisko akustyczne, jakość powietrza.

Do najczęstszych błędów popełnianych przez inwestorów zaliczyć można między innymi: odnoszenie się do nieobowiązujących przepisów ustaw i rozporządzeń, niewłaściwy sposób kwalifikacji przedsięwzięcia, (jako przyczynę trudności wskazuje się zbyt ogólne zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z 9.11.2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko), niewłaściwie określony zakres przedsięwzięcia, co ma wpływ na sposób ustalenia stron postępowania, informacje dotyczące wielkości i rodzaju emisji przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko, przedstawianie informacji niezgodnych z rzeczywistością, nieścisłości w opisie środowiska przyrodniczego oraz w ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Inwestorzy często nieprawidłowo przedstawiają wpływ na obszary Natura 2000 i dokonują nieprawidłowej analizy wariantowej. Niewłaściwie też dobierają działania minimalizujące i kompensujące. Problemem są również nieczytelne załączniki graficzne, brak analizy oddziaływania na formy ochrony przyrody i oddziaływania transgranicznego oraz stosowanie zapisu „nie dotyczy” – w odniesieniu do wskazanych wymagań ustawy ooś to za mało.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach prowadzonych postępowań dotyczących realizacji planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zweryfikował: w 2013 r. 1007 KIP i 220 raportów ooś oraz w 3 kwartale 2014 r. zweryfikował: 547 KIP i 107 raportów ooś. 40 proc. zweryfikowanych dokumentów nie spełniało wymagań art. 3 ust. 1 pkt. 5 i art. 66 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i zawierało błędy, co wymagało od inwestora sporządzenia stosownych uzupełnień i wyjaśnień (wyrok WSA w Łodzi z 10.10.2013 r. IISA/Łd 679/13).

Niedopuszczalne jest orzekanie przez organy administracji publicznej w sprawach dotyczących decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia wyłącznie w oparciu o niezwyfikowane wnioski, zawarte w sporządzonych na zlecenie inwestora opracowaniach.

Jolanta Tyka
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach

Prawo gospodarki odpadami w inwestycjach liniowych

Zagadnienia związane z gospodarką odpadami regulowane są stosowną ustawą, aktualnie ustawą o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U.2013.21), która stanowi nowy akt prawny dostosowujący prawodawstwo polskie do wymagań prawodawstwa europejskiego, a w szczególności Dyrektywy Ramowej 2008/98/WE w sprawie odpadów. Ustawa ta wprowadziła szereg nowych rozwiązań, takich jak chociażby uznanie odpadu za produkt uboczny lub utrata statusu odpadu, ale przede wszystkim zmniejszyła wymagania stawiane szeregowi przedsiębiorców. Dotychczas bowiem obowiązywała zasada, że wytworzenie odpadów wymagało zezwolenia w jednym z czterech trybów: uzyskania pozwolenia na wytworzenie odpadów, uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, uzyskanie decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami lub przedłożenia informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania nimi.

Aktualnie przy realizacji inwestycji liniowych, za które zgodnie z prawem budowlanym należy rozumieć obiekty budowlane, których charakterystycznym parametrem jest długość, nie wymaga się uzyskania zezwolenia, gdyż jedyne, które z powyżej wymienionych zezwoleń pozostało, czyli pozwolenie na wytworzenie odpadów, związane jest bezpośrednio z instalacją rozumianą w sensie prawa ochrony środowiska. Ponadto w definicji odpadu wprowadzono wykluczenie, które dotyczy materiałów wydobytych w trakcie robót budowlanych takich jak niezanieczyszczona gleba oraz inne materiały występujące w stanie naturalnym. Zaznaczyć jednak trzeba, że przepisów ustawy o odpadach nie stosuje się do tych materiałów tylko wtedy, gdy materiał ten zostanie wykorzystany do celów budowlanych w stanie naturalnym na terenie, na którym został wydobyty. Gdyby materiał został przetworzony lub wykorzystany do innych celów lub gdzie indziej, przepisy ustawy o odpadach byłyby już do niego stosowane. Zatem co do zasady postępowanie zostało uproszczone, gdyż na mocy poprzedniej ustawy wykluczeniu podlegały masy ziemne lub skalne usuwane albo przemieszczane w związku z realizacją inwestycji, jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzja o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenie robót budowlanych określały warunki i sposób ich zagospodarowania, a ich zastosowanie nie powodowało przekroczeń wymaganych standardów jakości gleby i ziemi.

W aspekcie wytworzenia odpadów w związku z realizacją inwestycji należy również zaznaczyć, kogo uważa się za ich wytwórcę. Zgodnie z definicją wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiorów, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba

że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej. W szczególności należy zwrócić uwagę na ostatni fragment tej definicji, gdzie zapisy zawarte w umowie mogą definiować kto stanowi wytwórcę odpadów w świetle prawa. Każdy wytwórca odpadów jest obowiązany do gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami lub może zlecić wykonanie tego obowiązku podmiotom, które posiadają odpowiednie zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami lub przekazać wybrane odpady osobom fizycznym lub jednostkom niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby.

Przekazanie odpadów nie zwalnia oczywiście wytwórcy z prowadzenia ewidencji odpadów. Wszystkie wytworzone odpady muszą być rejestrowane w ewidencji odpadów, która powinna być prowadzona w postaci kart przekazania odpadów oraz kart ewidencji odpadów. Taka ewidencja powinna być prowadzona na bieżąco i przechowywana w firmie jako druk wewnętrzny przez okres 5 lat, licząc od końca poprzedniego roku kalendarzowego. W wybranych sytuacjach można prowadzić ewidencję odpadów w sposób uproszczony, czyli tylko poprzez kartę przekazania odpadów. A nawet tylko dla wybranych, wytworzonych w ciągu roku odpadów z grupy 17 (odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej) przy ilościach mniejszych niż 5 Mg nie ma obowiązku prowadzenia takiej ewidencji. W zakresie sprawozdawczości wytwórca odpadów musi pamiętać o corocznym sprawozdaniu o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami, które sporządza w terminie do dnia 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy właściwemu marszałkowi województwa.

Wykorzystanie odpadów, które mogą być uwzględnione podczas realizacji inwestycji liniowych, uwarunkowane jest zapisami między innymi Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz.U.2006.49.356). To tutaj określone są rodzaje odpadów i warunki ich wykorzystania choćby do budowy wałów, nasypów kolejowych i drogowych, podbudów dróg i autostrad, nieprzepuszczalnych wykładzin czasz osadników ziemnych, rdzeni budowli hydrotechnicznych oraz innych budowli i obiektów budowlanych, w tym fundamentów.

Jak zatem widać z tego krótkiego zestawienia, mimo wprowadzenia uproszczeń gospodarowanie odpadami w zakresie obiektów liniowych uwarunkowane jest szeregiem obowiązków prawnych, z których realizujący inwestycje muszą się wywiązać.

dr inż. Jurand Bień
Politechnika Częstochowska
Wydział Inżynierii Środowiska i Biotechnologii

Pożądane kierunki zmian w prawodawstwie ochrony środowiska w aspekcie uproszczenia procedury pozyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Przedmiot wystąpienia dotyczył wniosków *de lege ferenda* w aspekcie uproszczenia procedury pozyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, co do których krajowe uregulowania prawne znajdują się w szczególności w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Tytułem wstępu zwrócona została uwaga na mankamenty dotychczasowych rozwiązań prawnych związanych z decyzją środowiskową. W pierwszej kolejności zauważyć należy niestabilność regulacji oraz gruntownie

i kilkakrotne zmiany unormowań prawnych dotyczące przedmiotowego zagadnienia na przestrzeni zaledwie 14 lat, wskazujące najprawdopodobniej na brak konkretnego zamysłu legislatora na rozwiązanie problematycznych kwestii związanych z decyzją środowiskową i procedurą oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Kwestią budzącą obawy inwestorów podejmujących się realizacji przedsięwzięć jest długi czas trwania postępowań w sprawie udzielenia decyzji środowiskowych. Spowodowane jest to między innymi koniecznością wyczerpania trybu współdziałania z innymi organami

administracyjnymi, jak również udziałem społeczeństwa w procedurze udzielania decyzji środowiskowej.

Nie bez znaczenia pozostają także nadmierne uprawnienia organizacji ekologicznych, opierające się m.in. na możliwości weryfikacji rozstrzygnięć w przedmiocie środowiskowych uwarunkowań także wtedy, gdy organizacje te nie brały udziału w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, prowadzonym przez organ pierwszej instancji (problem zdaje się być zauważony przez ustawodawcę, a próbę jego rozwiązania przynosi tzw. „nowela węglowodorowa” – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw, tj. Dz.U. 2014 poz. 1133).

Wśród innych rozwiązań prawnych wymagających rozważenia co do ich skuteczności, rzetelności i zasadności jest chociażby przeprowadzanie procedury oceny oddziaływania na środowisko – co do zasady – przez organy wykonawcze gminy, które nie posiadają fachowego, merytorycznego przygotowania, wiedzy technicznej, przyrodniczej bądź sporządzenie raportów oceny oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć na koszt i zlecenie wnioskodawcy.

Wskazując na proponowane kierunki zmian, zaznaczone zostaną zasadniczo dwa możliwe rozwiązania, to jest:

- a) odejście od modelu uzyskiwania decyzji środowiskowych w odrębnych postępowaniach, likwidacja instytucji decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przy jednoczesnym wprowadzeniu/powiązaniu procedury oceny oddziaływania na środowisko z wydawaniem tzw. decyzji inwestycyjnych;
- albo
- b) pozostanie przy obecnym modelu postępowania, przy wprowadzeniu zasadniczych reform, jak na przykład: skrócenie okresu współdziałania organów (z 30 dni do 14 dni), przeniesienie kompetencji przeprowadzenia postępowań w tym zakresie na wyspecjalizowane organy administracji, ewentualnie przywrócenie instytucji biegłego w zakresie oceny oddziaływania na środowisko.

dr Aleksander Marekvia
Marekvia&Pławny Kancelaria Radców Prawnych Sp. z o.o.

Instrumenty finansowania w okresie programowania 2014-2020

Komisja Europejska zatwierdziła dokument określający strategię inwestowania Funduszy Europejskich w nowej perspektywie na lata 2014-2020, dzięki temu przedsiębiorcy będą mogli pozyskać środki na własne inwestycje. Do dyspozycji przeznaczonych jest 82,5 mld euro.

Środki te będzie można zainwestować – między innymi – w badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe), rozwój przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny), cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji) czy włączenie społeczne i aktywizację zawodową.

W ramach Funduszy Europejskich dostępnych jest sześć programów operacyjnych:

- Program Infrastruktura i Środowisko – przeznaczono: 27,41 mld euro;
- Program Inteligentny Rozwój – przeznaczono: 8,61 mld euro;
- Program Polska Cyfrowa – przeznaczono: 2,17 mld euro;
- Program Wiedza Edukacja Rozwój – przeznaczono: 4,69 mld euro;
- Program Polska Wschodnia – przeznaczono: 2 mld euro;
- Program Pomoc Techniczna – przeznaczono: 700,12 mln euro.

Jednym z ważniejszych Programów jest Program Infrastruktura i Środowisko, którego celem jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. W ramach tego Programu wyznaczono kilka priorytetów. Są to między innymi:

- Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu;
- Rozwój infrastruktury transportowej;
- Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego;
- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego;
- Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

Ponadto ważnym Programem jest również PO Inteligentny Rozwój, którego celem głównym jest wspieranie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się przede wszystkim zwiększeniem nakładów na B+R.

W ramach tego Programu realizowane są osie priorytetowe, między innymi:

- Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach;
- Wsparcie otoczenia i potencjału innowacyjnych przedsiębiorstw;

- Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego;
- Wsparcie prac B+R przez przedsiębiorstwa oraz konsorcja naukowo-przemysłowe.

Środki z Funduszy Europejskich będą przeznaczone również na rozwój regionalny poszczególnych województw. Województwo śląskie otrzyma 3 476 937 134 euro – jesteśmy województwem, w którym na rozwój regionalny zostało przeznaczonych najwięcej środków. Zaraz po śląskim znajduje się województwo małopolskie – 2 878 215 972 euro, natomiast w wielkopolskim przeznaczono na rozwój regionalny 2 450 206 417 euro.

Ważniejszymi osiami priorytetowymi, które będą mogły być zrealizowane w województwie śląskim w ramach środków regionalnych z Funduszu Europejskiego są:

- Nowoczesna gospodarka;
- Cyfrowe Śląskie;
- Wzmocnienie konkurencyjności MŚP;
- Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna;
- Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów;
- Transport;
- Rewitalizacja i infrastruktura zdrowotna;
- Infrastruktura edukacyjna;
- Pomoc techniczna EFRR.

Kierunki wsparcia będą wyznaczane zgodnie z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb danego regionu. **Łączna suma środków, które zostaną przeznaczone na wsparcie regionalne, to 31,28 mld euro.**

Przedsiębiorcy mogą również ubiegać się o środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także z jego regionalnych oddziałów.

W ramach Funduszu finansowane są przedsięwzięcia ekologiczne głównie o charakterze ponadregionalnym. NFOŚiGW oferuje kilkanaście różnych programów związanych z ochroną wód i gospodarką wodną, ochroną klimatu i atmosfery, ochroną powierzchni ziemi, gospodarką odpadami, ochroną przyrody i krajobrazu.

Przemysław Jura
prezes Zarządu Fundacji Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych

Programy inwestycyjne pokonujące bariery dostosowawcze do wymogów IED

Dyrektywa IED wprowadziła szereg bardzo istotnych zmian w zakresie emisji przemysłowych. Nowe, zaostrzone normy emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów dla energetyki będą obowiązywać od 1 stycznia 2016 roku. Po tej dacie wszystkie obiekty energetyczne niespełniające wymogów środowiskowych, w przypadku braku możliwości zastosowania mechanizmów derogacyjnych, będą musiały zostać wyłączone z eksploatacji. **Alternatywnym rozwiązaniem, w przypadku gdy jest to ekonomicznie uzasadnione, jest przystosowanie istniejących jednostek wytwórczych do standardów emisji wyznaczonych dyrektywą IED.**

Baza wytwórcza TAURON Wytwarzanie to sześć elektrowni o łącznej mocy 4671 MW_e i 1496,1 MWt. Na moce wytwórcze spółki składa się m.in. 10 bloków klasy 200 MW każdy. Sześć z nich zlokalizowanych jest w Elektrowni Jaworzno, a pozostałe cztery w Elektrowni Łaziska. **Zgodnie z nowymi normami środowiskowymi, bez przeprowadzenia koniecznych działań przystosowawczych, 1 stycznia 2016 roku bloki te musiałyby zostać odstawione.**

Obecnie w TAURON Wytwarzanie realizowany jest szeroko zakrojony program modernizacji bloków energetycznych klasy 200 MW, obejmujący m.in. zabudowę instalacji redukcji tlenków azotu. Projekt zaplanowano na lata 2011-2016. Do teraz zakończono modernizacje

siedmiu bloków. Cztery zmodernizowane jednostki pracują w Elektrowni Jaworzno. W Elektrowni Łaziska aktualnie prowadzony jest ostatni etap programu, a trzy z czterech instalacji są już eksploatowane. Na rok 2015 zaplanowane zostały prace na blokach nr 1 i 5 w Elektrowni Jaworzno, które zakończą cały projekt. Zakresy modernizacji dla każdego z bloków zostały indywidualnie określone. Ich realizacja przebiega podczas 150-dniowych postojów. Prace obejmują wszystkie elementy blokowe oraz ich układy pomocnicze. Podstawą jest budowa instalacji odazotowania spalin, dzięki którym stężenie NO_x w spalinach wylotowych nie będzie wyższe niż 200 mg/Nm³. Zgodnie z przepisami prawa poziom ten od roku 2018 będzie stanowił dla tych bloków standard.

Dzięki tej inwestycji spełnione zostaną wszystkie normy emisyjności, co pozwoli na wydłużenie czasu eksploatacji jednostek nawet do roku 2030. Dodatkowo praca wybudowanych instalacji pozwoli na uniknięcie emisji do atmosfery około 9 tys. ton tlenków azotu w skali roku.

Jacek Janas
wiceprezes Zarządu TAURON Wytwarzanie S.A.

Doświadczenia w pozyskiwaniu statusu instalacji regionalnej dla instalacji przetwarzania odpadów

Stanisław Jerzy Lec powiedział: (...) *Chodź własnymi drogami nawet po obcych rajach* (...).

Bogate doświadczenie naszej Spółki w zakresie pozyskiwania statusu regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych powstaje, jeszcze w formie niedokonanej, ponieważ zahacza o raje innych przedsiębiorców.

Niemal dwuletni okres prac w zakresie zmiany pozwolenia zintegrowanego dla instalacji (aby otrzymać status RIPOK), która tego typu uprawnień posiada od 2003 roku w województwie śląskim i uzyskała je jako jedna z pierwszych instalacji w odpadach, świadczy o nieakceptowalnym wpływie czynników zewnętrznych na biznes. **Zarządzanie ryzykiem, jako istota prowadzenia odpowiedzialnej działalności gospodarczej, wrażliwej na otoczenie środowiskowe i społeczne, powinno być możliwe do wymiarowania.**

Niestabilność przepisów prawa i wynikająca z jego zmian odmiennosc poglądów w trudnym okresie gospodarczym, buduje doświadczenia zaprezentowane podczas konferencji.

Spółka, która od 12 lat jest liderem na rynku gospodarki odpadami i zajmuje wiodące miejsce wśród producentów paliw alternatywnych dla przemysłu cementowego, zmagają się z wyzwaniem dalszego funkcjonowania. Niestety, ze względu na odmiennosc poglądów oraz nieuwzględnianie opinii wielu naukowców, popartych zresztą badaniami, nasza instalacja nie uzyskała do dzisiaj statusu RIPOK.

Efektywnie realizowane cele środowiskowe stoją więc w sprzeczności z oczekiwaniami rynku. Jeżeli celem ma być ograniczenie składowania odpadów biodegradowalnych, to dlaczego preferowana forma działalności to mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, których efektem jest składowanie większości powstałych odpadów? Dlaczego frakcje palne, które są źródłem energii w piecach cementowych i ograniczają zużycie paliw kopalnych, dzisiaj są składowane? Naszym doświadczeniem z próby odpowiedzi na te pytania podzieliliśmy się podczas konferencji.

Piotr Bordszewski
prezes Zarządu SITA Starol Sp. z o.o. w Chorzowie

Energetyczne zagospodarowanie osadów ściekowych

Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. powstała w roku 2003. Obecnie siedziba firmy znajduje się w Żorach przy ulicy Bocznej 8. Spółka świadczy usługi doradcze, konsultingowe, a także zajmuje się produkcją maszyn, urządzeń oraz brykietu.

Ponadto ARP Sp. z o.o. jest koordynatorem **Polish Wood Cluster**, który zrzesza ponad 100 podmiotów branży drzewnej i energetycznej.

Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. oferuje usługi doradcze i konsultingowe w zakresie opracowania kompletnej dokumentacji aplikacyjnej w celu uzyskania finansowania na:

- tworzenie i rozwój przedsięwzięć inwestycyjnych;
- wdrażanie przedsięwzięć o charakterze ekologicznym obejmujących:
  - ograniczenie emisji, np. termomodernizacje, wymiany źródeł ciepła etc.,
  - gospodarkę odpadami;
- wdrażanie i rozwój przedsięwzięć o charakterze innowacyjnym i badawczo-rozwojowym.

Usługi doradcze i konsultingowe obejmują:

- opracowanie i sporządzenie wstępnej koncepcji zadania;
- wykonanie analizy finansowej;
- opracowanie i sporządzenie wniosku;
- opracowanie i sporządzenie „studium wykonalności lub biznesplanu”;
- kompletację i analizę niezbędnej dokumentacji;
- opracowanie i sporządzenie wyjaśnień i uzupełnień w trakcie oceny przez jednostkę finansującą.

Ponadto spółka samodzielnie i we współpracy ekspertów oferuje wykonanie:

- audytów energetycznych;

- wizualizacji architektonicznej;
- programów funkcjonalno-użytkowych;
- założeń technologicznych.

W imieniu Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości serdecznie pragniemy Państwa zaprosić na I Cluster World Congress. Wydarzenie odbędzie się w dniach 25-26 marca 2015 roku w Dąbrowej Górniczej. Formuła Kongresu zakłada prezentację działalności polskich i światowych klastrów, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości łączenia ich potencjałów, w celu usprawnienia lokalnej i globalnej gospodarki.

Podczas Kongresu zostanie zgłębiona polska i zagraniczna polityka klastrów. Wśród prelegentów nie zabraknie najwybitniejszych ekspertów w dziedzinie klasteringu, przedstawicieli władz państwowych z poszczególnych krajów. Ze względu na wielopłaszczyznową tematykę Kongresu do merytorycznego patronowania wydarzeniu zostaną zaproszone ministerstwa, wysocy urzędnicy państwowi, wybrane uczelnie wyższe oraz izby gospodarcze. **Celem Kongresu jest stworzenie płaszczyzny komunikacyjnej, umożliwiającej dialog między rynkiem edukacji, pracy i biznesu.**

W związku z powyższym nie wyobrażamy sobie, by mogło zabraknąć Państwa w gronie uczestników Kongresu. Będziemy bardzo wdzięczni, jeśli wyrażą Państwo chęć na współpracę.

Z wyrazami szacunku

Iwona Gawel, prezes Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości
Bogdan Węgrzyn, prezes Zarządu ARP

W celu uzyskania szczegółowych informacji prosimy o kontakt z Dyrektorem Biura Kongresu, Panią Małgorzatą Ligas, ligas.gosia@gmail.com, tel. +48 73 112 14 94.

Polimerobeton na tle wyzwań technologicznych w budownictwie komunalnym

TGJ Group Sp. z o.o. wraz ze swoimi partnerami już od wielu lat, w oparciu o licencję Meyer Rohr&Schacht, produkuje wysokowartościowe wyroby z polikwarcu na użytek branży wodno-kanalizacyjnej.

Intensywny rozwój spółki od 2009 roku jest zasługą pracy i zaangażowania wyspecjalizowanej i zgranej kadry pracowników, aktywnie uczestniczącej w całym procesie współpracy z klientami i inwestorami.

Zakład produkcyjny TGJ Group Sp. z o.o. mieści się na terenie przemysłowym, co stwarza dogodne warunki do rozwoju. Niepodważalnym atutem lokalizacji jest bezpośredni dostęp do dróg lądowych (autostrady) oraz dróg wodnych (portu). Dysponujemy w pełni zautomatyzowaną maszyną do ciągłej produkcji polikwarcu, zaopatrzoną w zintegrowany system zabezpieczenia w surowce płynne i sypkie oraz park precyzyjnie wykonanych stalowych form, które pozwalają uzyskiwać produkty o niemalże stuprocentowej powtarzalności i idealnej gładkości ścian.

Oferta TGJ Group

Proponujemy klientom kompletny system do grawitacyjnego odprowadzania wszelkiego rodzaju ścieków, wykonany z odpornego na korozję długowiecznego materiału, jakim jest kompozyt żywicy poliestrowej i wysuszonego kwarcytowego wypełniacza, zwany betonem żywicznym lub polikwarcem.

Oferujemy rozwiązania dla sieci kanalizacyjnych zarówno w metodach wykopowych, jak i bezwykopowych:

- rury do wykopu (przekrój kołowy v-kształny i jajowy),
- rury do metod precyzyjnych (przekrój kołowy v-kształny i jajowy),
- segmenty do renowacji kanałów przelazowych,
- wszelkiego rodzaju studnie rewizyjne, inspekcyjne i pomiarowe,

- komory, zbiorniki na agresywne media,
- obudowy przepompowni,
- zbiorniki separatorów,
- obudowy studni głębinowych.

Polikwarc – charakterystyka materiału

Dbałość o szczegóły i stałe monitorowanie precyzji wykonania gwarantuje dostawę najwyższej jakości produktów wykonanych z polikwarcu. Charakterystyka materiału produkowanego przez TGJ Group Sp. z o.o. sprawia, że nadaje się on doskonale do zastosowania w szeroko rozumianej branży kanalizacyjnej.

Polikwarc jest materiałem powstałym na bazie mineralnego wypełniacza (kruszywa) o różnym uziarnieniu oraz żywicy poliestrowej stanowiącej 10-12 proc. **Ta mieszanka powoduje, że polikwarc nabiera szczególnych właściwości sprawiających, że jest doskonałym materiałem do produkcji wszelkiego rodzaju elementów infrastruktury kanalizacyjnej.**

Polikwarc produkowany przez firmę TGJ Group Sp. z o.o. charakteryzuje się wysoką odpornością na czynniki zewnętrzne, jak na przykład korozję. W środowiskach wodnych odporny jest na pH w zakresie 1-12. Dopuszcza się stały kontakt z medium o temperaturze do około 80°C. Posiada bardzo dobre własności wytrzymałościowe: wytrzymałość materiału na ściskanie wynosi 90±130 N/mm², a na zginanie 18±23 N/mm², przy gęstości 2,3 g/cm³. Pozwala to na produkcję prefabrykatów o mniejszych grubościach ścianek niż przy alternatywnych wyrobach betonowych. Posiada wysoką wytrzymałość mechaniczną, dobre właściwości hydrauliczne, jest szczelny i nienasiąkliwy. Polikwarc można dowolnie modelować, dzięki czemu ma szeroki wachlarz zastosowań, nie wymaga również konserwacji.

Polikwarc łączy w sobie zalety tworzyw sztucznych i betonu – dzięki czemu jest najlepszym dostępnym materiałem do stosowania w infrastrukturze podziemnej.

Zalety stosowania systemów kanalizacyjnych z polimerobetonu:

1. Możliwość instalacji w trudnych warunkach wodno-gruntowych, przy wysokim poziomie wody gruntowej oraz w warunkach obciążenia ruchem jezdnym.
2. Odporność na agresywne media działające od wewnątrz, jak i od zewnątrz (pH 1÷12).
3. Możliwość wyposażania zbiorników, komór, studni w dowolne elementy określone w zamówieniach, jak przegrody, pomosty robocze, wiazy różnych konstrukcji, wklejane w pokrywę oraz inne nietypowe elementy.
4. Szczelne osadzenie połączeń bocznych kanału, a w zbiornikach tulei ochronnych lub króćców dla podłączenia kanalizacji (osadza-

ne są elementy występujące na rynku lub inne dostarczone przez zamawiającego).

5. Wyższa niż dla betonu i wyrobów z tworzyw wytrzymałość na obciążenia zewnętrzne.
6. Sztwność jak dla wyrobów żelbetowych.
7. Prostota montażu, która pozwala na skrócenie czasu instalowania studni, komór i zbiorników w gruncie.
8. Szczelność, nienasiąkliwość.
9. Nie wymagają konserwacji w trakcie eksploatacji.
10. Długa żywotność z zachowaniem wszystkich użytkowych własności.
11. Duża estetyka wykonania.
12. Krótkie terminy realizowanych zleceń.

Bartosz Szymczyk
TGJ Group Sp. z o.o.

Sieć Aniołów Biznesu jako źródło finansowania kobiecych inwestycji

Źródła finansowania można podzielić na źródła zewnętrzne i wewnętrzne. Do źródeł wewnętrznych należą te, które przedsiębiorstwo samo sobie generuje. Podstawowym takim źródłem jest zysk netto, ale zaliczamy do nich także: amortyzację, zmiany w zakresie aktywów oraz rezerwy.

Z kolei źródłem zewnętrznym jest kapitał obcy, m.in. pożyczki i kredyty bankowe, leasing i faktoring, venture capital oraz kapitał pozyskiwany od Aniołów Biznesu czy też z emisji akcji. Źródła zewnętrzne dzieli się na krótko- i długoterminowe.

Warto zauważyć, że na każdym etapie rozwoju firmy, zmieniają się główne źródła finansowania. W początkowym stadium rozwoju główne źródła to inkubatory, fundusze założkowe i Aniołowie Biznesu. W późniejszych etapach pojawiają się fundusze Venture Capital oraz Private Equity, jak również New Connect i GPW.

Szczególną rolę odgrywają Aniołowie Biznesu, którzy oprócz wkładu finansowego zapewniają wsparcie doradcze oraz sieć cennych kontaktów. Najczęstszą formą wejścia w inwestycję jest objęcie przez inwestora pakietu akcji/udziałów, natomiast wyjściem z inwestycji jest ich sprzedaż.

W odpowiedzi na problem, jakim jest trudność w znalezieniu inwestora, powstała Kobięca Sieć Aniołów Biznesu skupiająca kobiety – zarówno

inwestorki, jak i pomysłodawczynie. KSAB zajmuje się głównie pozyskiwaniem projektów oraz poszukiwaniem inwestorów w celu wsparcia aktywności zawodowej kobiet.

Żaneta Jurek
koordynator Kobięcej Sieci Aniołów Biznesu

Ekologia i estetyka – trendy i standardy produkcji kosmetyków

Ekologiczne składniki najwyższej jakości z certyfikowanych upraw, receptury oparte na komponentach o naturalnym pochodzeniu, opakowania wykonane z materiałów nadających się do recyklingu, nietestowanie na zwierzętach – to nowe, proekologiczne standardy produkcji kosmetyków – z półki selektywnej oraz drogerijnej.

Wynika stąd teza, iż ekokosmetyki to najsilniej rozwijająca się gałąź produkcji. Zarówno firmy rozpoczynające działalność, jak i największe światowe brandy starają się akcentować proekologiczną misję na etapie konstruowania linii czy konkretnych produktów, jak i w przekazach marketingowych.

Czym jest nowy, ekologiczny standard w produkcji, opakowaniach, marketingu? **To przede wszystkim dbałość o jakość i czystość składników, przedkładanie substancji pochodzenia naturalnego (w szczególności roślinnego, aby produkty spełniały wymogi certyfikacyjne Cruelty-free,**

a zatem ani w składzie, ani na żadnym etapie produkcji nie czynić krzywdy zwierzętom), zgodność receptur z preferencjami wegetarian i wegan, odpowiednie oznakowanie i certyfikacja produktów.

Mowa także o odpowiednim przekazie marketingowym, a zatem podkreślaniu proekologicznych walorów kosmetyków poprzez odpowiednie certyfikaty, oznakowania na opakowaniach, ale także na przykład dobór kanałów promocji, ambassadorów marki/produktów, sponsoringu i wspierania wydarzeń mających jasny, proekologiczny przekaz. To wreszcie standard obsługi klienta, zarówno poprzez stacjonarne sieci sprzedaży, jak i e-sklepy firmowe.

Iłona Pawłowska-Nawrot
ekspert Perfect Pharm Sp. z o.o.

Kobiety dla kobiet. Zrównoważony rozwój

Obecnie często słyszy się o tak zwanym zrównoważonym rozwoju, poruszonym w wielu kontekstach – ekonomicznym, politycznym, a także ekologicznym. Rozwój zrównoważony definiuje się jako taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie.

Ideą zrównoważonego rozwoju jest integracja jego trzech wymiarów: rozwoju społecznego, wzrostu gospodarczego i równomiernego podziału korzyści oraz ochrony zasobów naturalnych i środowiska.

Edukacja dla zrównoważonego rozwoju odbywa się w jego trzech aspektach: ekonomicznym, środowiskowym, a także społeczno-kulturalnym. W ramach ostatniej perspektywy dominuje zagadnienie równości płci, które jest jednocześnie celem działania Instytutu Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet tuż obok działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Instytut Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet dąży do równości płci poprzez organizowanie wszelkich działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości i podnoszenia kwalifikacji zawodowych kobiet. Kobiety wspierane są przez Fundację w każdym możliwym aspekcie ich życia – Instytut organizuje spotkania, które mają stymulować kobiety do rozwoju kompetencji, dążenia do samorealizacji, aktywizacji zawodowej.

Organizacja zainaugurowanego w 2014 roku cyklu spotkań **Kobieta Spełniona** ma na celu motywować kobiety do powrotu na rynek pracy po okresie wychowywania dzieci, a także uświadomić je w zakresie ich praw i obowiązków, zarówno na rynku pracy, jak i w życiu codziennym.

Aleksandra Rzepecka

Ambasador Fundacji Instytut Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet

Męskie vs damskie branże – stereotypy biznesowego świata

Czy wciąż funkcjonuje w społecznym obiegu podział na damskie i męskie branże? Skąd wzięła się taka klasyfikacja? Co sprzyja jej utrwaleniu, a co wpływa na zmiany w postrzeganiu branż i szans odniesienia na ich polu sukcesu w zależności od płci?

Panel dyskusyjny dał szansę uzyskania odpowiedzi na te i inne pytania, a także był okazją do zestawienia wyobrażeń o pozycji zawodowej kobiet w określonych branżach z rzeczywistością, z którą mierzą się kobiety sukcesu.

Pozwolił także na spojrzenie z innej perspektywy na prelegentki wygłaszające referaty konferencyjne...

Z kolei komentarze zaproszonych ekspertów były próbą rozważenia problemów, z którymi mierzą się kobiety w życiu zawodowym, z perspektywy teoretycznej. Starcie poglądów i doświadczeń zawodowych w temacie funkcjonujących stereotypów dotyczących ról przypisywanych płciom i komentarze ekspertów socjologii kultury to okazały do odczarowania tychże stereotypów, a także zwrócenia uwagi na utrudnienia, na jakie napotkać mogą kobiety na drodze zawodowego rozwoju.

Jak pokazują dane Głównego Urzędu Statystycznego czy też Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – kobiety pracują już w coraz większej liczbie branż (również tych powszechnie uważanych za męskie), jednak nadal zdecydowanie przeważają posady wymagające wykształcenia humanistycznego (np. nauczycielstwo) czy medycznego (pielęgniarstwo). Kobiety rzadziej awansują na stanowiska kierownicze i rzadziej pracują w zawodach technicznych czy logistycznych.

Przedsiębiorczość w Polsce jest nadal głównie domeną mężczyzn, jednak i w tym obszarze zachodzą już widoczne zmiany. Aby odpowiedzieć na pytanie, czy i w jakim stopniu wyobrażenia na temat „naturalnych” predyspozycji kobiet i mężczyzn stanowią barierę w rozwoju zawodowym, potrzebne są takie dyskusje!

Agata Czarnecka

moderator panelu dyskusyjnego

Podsumowanie i wnioski z konferencji

8 grudnia 2014 odbyło się VI Forum Gospodarcze Invest Expo w Katowicach. Hasłem przewodnim konferencji było: „Ochrona środowiska jako wyzwanie inwestycyjne. Prawo, finanse, technologie”.

Organizatorami konferencji byli: Polska Izba Ekologii, Fundacja Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych oraz Fundusz Górnośląski S.A.

Konferencja została podzielona na trzy panele tematyczne. Pierwszy panel dotyczył prawa ochrony środowiska w procesach inwestycyjnych, tematyką drugiego panelu były wyzwania technologiczne i techniczne w ochronie środowiska oraz ich finansowanie. Trzeci panel skupiał się na kobiecych inspiracjach dla biznesu – od pomysłu do sukcesu.

Podczas konferencji wystąpiło wielu wybitnych prelegentów, którzy poruszyli różne aspekty ochrony środowiska, prowadzenia inwestycji oraz ich finansowania. Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z najwęższymi informacjami dotyczącymi ochrony środowiska w kontekście prawa, inwestycji oraz technologii.

W trakcie konferencji zostały przeanalizowane bariery prawne, instytucjonalne oraz opłaty występujące podczas realizacji projektów inwestycyjnych. Omówiono też procedury uzyskiwania pozwoleń i decyzji, które są niezbędne dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród dokładnie analizowanych dokumentów znalazła się Karta Informacyjna Przedsięwzięcia oraz Raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Przedstawiono także charakterystykę inwestycji liniowych oraz najważniejsze zagadnienia związane z gospodarką odpadami w tego typu przedsięwzięciach.

W pierwszej części konferencji zostały zaproponowane również pożądanym kierunki zmian w prawodawstwie ochrony środowiska z uwzględnieniem procedury pozyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wystąpienia w tym panelu pokazały, iż zawile, wymagające procedury oceny oddziaływania na środowisko i uzyskiwania decyzji środowiskowej są często sporym problemem dla przedsiębiorców.

Podczas konferencji można było dojść do wniosku, iż prawo regulujące proekologiczne inwestycje jest zbyt restrykcyjne i nadmiernie zuniiformizowane. **Wnioskowano o to, aby uprościć procedury, a w sytuacjach niejasności prawnych – interpretować je na korzyść przedsiębiorcy.** Bo zawile procedury, przeciągający się czas otrzymywania pozwoleń i decyzji przyczyniają się do niezadowolenia przedsiębiorców, strat finansowych ponoszonych przez inwestorów oraz stanowią dobre podłoże do występowania zjawiska korupcji.

Równolegle do wprowadzania uproszczeń prawnych i administracyjnych warto w tym samym czasie dokładać wszelkich starań, aby podnosić świadomość i poziom wiedzy merytorycznej polskich przedsiębiorców w dziedzinie wymagań prawa ochrony środowiska – w celu uniknięcia błędów formalnych w przygotowaniu dokumentacji inwestycyjnej.

Konferencja Invest Expo przeprowadziła słuchaczy przez zawile procedury z zakresu uzyskiwania decyzji środowiskowych i pozyskiwania finansowania. Niemniej jednak zniesienie licznych ograniczeń i skrócenie czasu oczekiwania na dokumentację pozwoliłoby na szybszy rozwój przedsiębiorstw, a także całej gospodarki.

Druga część konferencji skupiała się na aspekcie finansowania inwestycji w okresie programowania 2014-2020. Zostały tu zaprezentowane możliwości dofinansowania dla małych i średnich firm na realizację zadań

inwestycyjnych. Podczas drugiego panelu została też omówiona dyrektywa IED oraz programy inwestycyjne pomagające dostosować inwestycję do wymogów IED.

Doświadczenia w pozyskiwaniu statusu instalacji regionalnej dla instalacji przetwarzania odpadów były również tematem poruszonym na konferencji.

W tym panelu zostały także przedstawione innowacje technologiczne w energetyce oraz w budownictwie komunalnym. **Innowacje technologiczne to przyszłość w branży ochrony środowiska.** Dzięki innowacyjnym rozwiązaniom technologicznym przedsiębiorcy będą mogli chronić środowisko oraz rozwijać swoje przedsięwzięcia.

Innowacje technologiczne w dziedzinie gospodarki odpadami oraz energetyki dają dużą szansę na rozwiązanie palących problemów w zakresie:

- niskiego poziomu zagospodarowania odpadów w sposób inny niż składowanie;
- wzrostu efektywności energetycznej przedsiębiorstw i podmiotów jednostek samorządu terytorialnego;
- wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepłej;
- większej wytrzymałości konstrukcyjnej realizowanych inwestycji infrastrukturalnych.

Konieczny jest ciągły rozwój technologii środowiskowych i ich efektywne wdrażanie w praktyce gospodarczej przy współpracy z jednostkami naukowymi. Dotacje unijne w nowym okresie programowania dają duże możliwości wykorzystania powstających nowych technologii i wdrożenia ich do życia gospodarczego, a dzięki temu ochronie środowiska.

Wdrażanie innowacji w zakresie ochrony środowiska w Polsce przyczynia się do realizacji strategii Europa 2020. Przedsiębiorcy mają do wykorzystania aż 82,5 mld euro. **Wystąpienia prelegentów przybliżyły możliwości dotacyjne dla przedsiębiorców, sposoby ich pozyskiwania oraz zachęciły do korzystania z tego typu możliwości rozwoju.**

Ostatni, trzeci panel konferencji rozpoczął się od powitania gości przez **Żanetę Jurek**, prezes Zarządu Fundacji Instytutu Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet, oraz **Przemysława Jurę**, przewodniczącego Rady Fundacji Instytut Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet.

Ta część konferencji Invest Expo była prowadzona z punktu widzenia kobiet w biznesie. **Zostały poruszone możliwości finansowania kobiecych inwestycji na przykładzie Kobiecej Sieci Aniołów Biznesu.** Przedstawiono trendy i standardy produkcji kosmetyków z punktu widzenia estetyki i ekologii. Został też omówiony zrównoważony rozwój przedsięwzięć kobiecych oraz odbył się panel dyskusyjny dotyczący stereotypów biznesowego świata.

Uczestnicy konferencji mogli poznać najważniejsze i najciekawsze informacje ze świata ochrony środowiska, inwestycji, finansów i prawa. Wszystkie te dane zostały przekazane uczestnikom w przyjazny sposób przez praktyków biznesu.

Zachęcamy do wzięcia udziału w Forum Gospodarczym Invest Expo w 2015 roku!

Przemysław Jura
Prezes Zarządu
Instytut Nauk Ekonomicznych i Społecznych

Konferencja

„Ochrona środowiska jako wyzwanie inwestycyjne. Prawo, finanse, technologie”

Patron Honorowy

Partner Główny

Partnerzy Konferencji

Sponsorzy

Patroni Medialni

Blok energetyczny 910 MW_e w Jaworznie z kotłem pyłowym na parametry nadkrytyczne z katalitycznym układem odazotowania (SCR) przystosowanym do sekwestracji CO₂ (CCS Ready) – to inna epoka w polskiej energetyce

Projekt strategiczny Grupy TAURON

Budowa bloku 910 MW_e w technologii węglowej to największa inwestycja Grupy TAURON, zapisana w Strategii Korporacyjnej Grupy, zakładającej inwestycje w budowę zrównoważonego portfela wytwórczego.

Praca bloku oznacza znaczący, jakościowy skok w porównaniu ze „starymi” technologiami węglowymi, co da wzrost ekonomiczności produkcji oraz zdecydowanie niższe emisje substancji odpadowych.

Blok realizowany jest w tzw. technologii CCS Ready – w pełni przystosowany do zabudowy instalacji sekwestracji CO₂.

ENERGIA • EKOLOGIA • EKONOMIA

B U D O W A N O W Y C H M O C Y

Gwarancje w zakresie ochrony środowiska:

Blok będzie spełniał wymagania projektu Dyrektywy o emisjach przemysłowych, tzw. „New IPPC”:

- SO₂ 150 mg/Nm³, spaliny suche 6% tlenu
- NO_x 150 mg/Nm³, spaliny suche 6% tlenu
- Pył 10 mg/Nm³, spaliny suche 6% tlenu

Efekt ekologiczny:

- Zmniejszenie emisji w stosunku do do tej pory eksploatowanych urządzeń odpowiednio o:
94% dla SO₂, 82% dla NO₂, 91% dla pyłu, 28% dla CO₂

Szanse dla Śląska:

- Roczne zużycie na potrzeby bloku – prawie 2,4 mln ton węgla kamiennego
- Roczna produkcja energii elektrycznej – 6,4 TWh (tj. 6 miliardów 400 milionów kilowatogodzin)